

SOCIETATEA PE ACȚIUNI „APĂ-CANAL CHIȘINĂU”

str. Albișoara, nr. 38, MD 2005,
mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. 25-69-01, tel / fax: 22-23-49
e-mail: acc@mtc.md
web: www.acc.md

Raport cu privire la activitatea S.A. „Apă-Canal Chișinău” în anul 2011 și obiectivele pentru anul 2012

1. Componenta și structura S.A. „Apă-Canal Chișinău”.

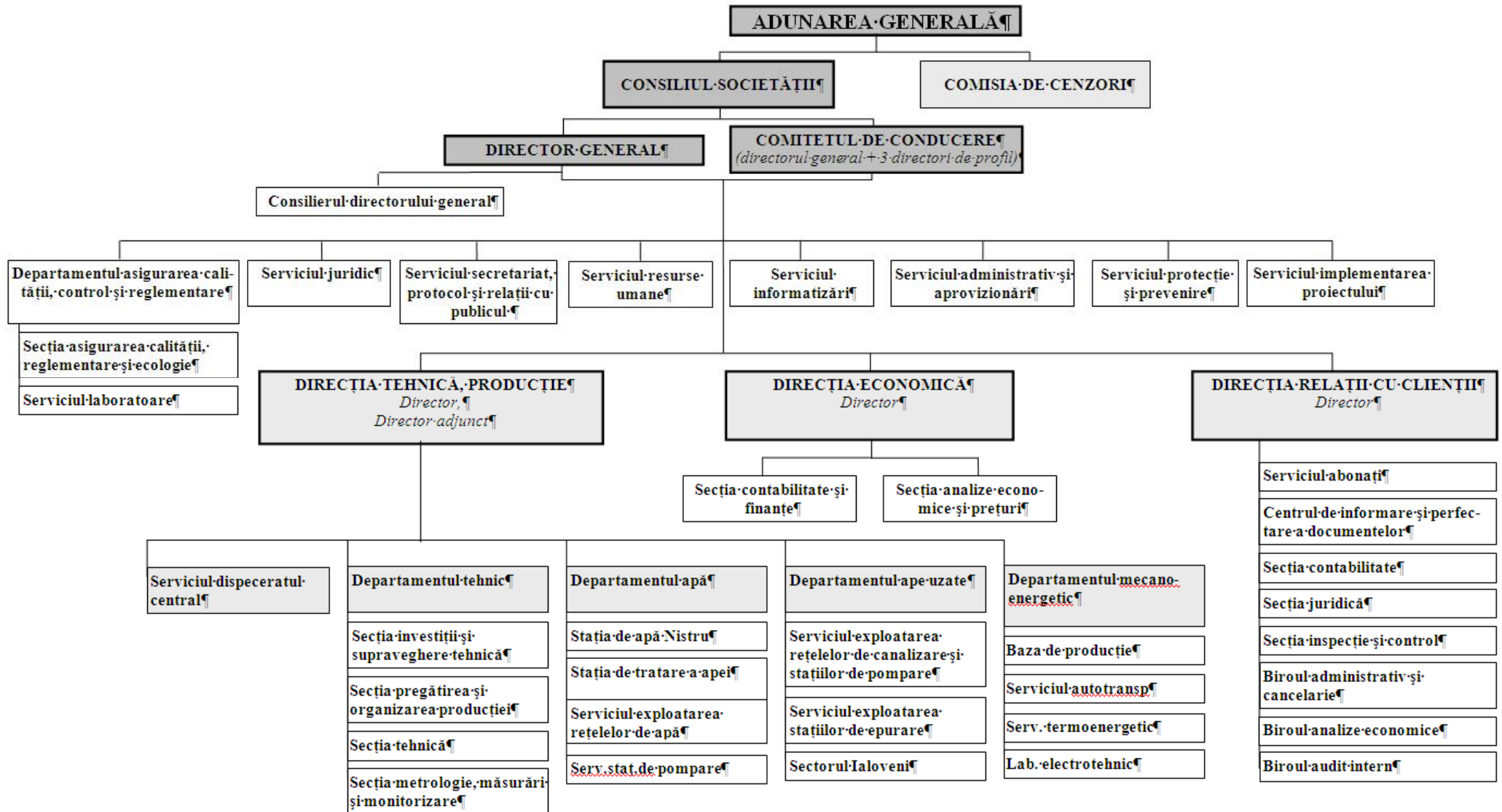
Întreprinderea „Apă-Canal Chișinău” este o entitate comercială, la autofinanțare, **înființată în anul 1892** cu denumirea „Uzina de apă”, schimbându-și denumirea și forma de organizare pe parcursul anilor de câteva ori și, în final, **reorganizată în anul 1997 în societate pe acțiuni**. Respectiv, **organul suprem de conducere** al întreprinderii este **Adunarea generală a acționarilor**, căreia i se subordonează Consiliul de administrație și, respectiv, cele două organe executive, cel colectiv – Comitetul de conducere și cel unipersonal – directorul general.

Unicul acționar al S.A. „Apă-Canal Chișinău” este **Consiliul municipal Chișinău**, deținător sută la sută din cele 5 869 152 acțiuni ordinare, nominative, clasa I, cu valoare nominală de 100 lei, conform înscrierilor din registrul acționarilor la data de 01.01.2012. Respectiv, capitalul social al întreprinderii, la 01.01.2012, constituia 586,9 mil. lei.

Componenta **Comitetului de conducere** este următoarea: Constantin Becciev, director general, președintele Comitetului de conducere; Nicolae Pliuta, director tehnic, producție; Ivan Burdila, director economic; Vladimir Mocreac, director relații cu clienții.

Întreprinderea este structurată în trei **direcții (ramuri)**, activitatea cărora este pusă în sarcina directorilor de profil: Direcția tehnică, producție, Direcția economică și Direcția relații cu clienții (vezi Organigrama S.A. „Apă-Canal Chișinău”).

Organigrama S.A. „Apă-Canal-Chișinău” și numărul de unități în statele de personal, la situația din 01.01.2012

2. Obiectivele activității.

Principalele genuri de activitate ale S.A. „Apă-Canal Chișinău”, conform Statutului întreprinderii, sunt următoarele:

- a) captarea, tratarea și distribuirea apei;
- b) colectarea și epurarea apelor uzate;
- c) executarea lucrărilor și exploatarea construcțiilor hidrotehnice;
- d) asanarea terenurilor, îndepărtarea gunoaielor, salubritate și activități similare;
- e) activități de testare și analize tehnice;
- f) executarea lucrărilor de proiectare și topografico-geodezice;
- g) producere și livrare centralizată a energiei termice, doar în perioada deținerii capacităților de producție corespunzătoare, transmise cu drept de proprietate și/sau folosință de către autoritățile publice centrale sau locale.

S.A. „Apă-Canal Chișinău” desfășoară și alte activități, secundare, cu respectarea cerințelor legislației naționale.

3. Sinteza activității pentru anul 2011.

Activitatea din ultimii ani a întreprinderii a fost marcată de schimbări majore și poate fi apreciată pozitiv, deși mai există impedimente semnificative care afectează grav activitățile de bază a ei.

Actualmente, întreprinderea funcționează stabil, în special datorită conlucrării eficiente cu autoritățile administrației publice locale și, în special, grație aplicării unor tarife economic argumentate la serviciile prestate de către întreprindere, aprobate în a doua jumătate a anului 2009.

După o perioadă de 7 ani de activitate în condiții de aplicare a unor tarife falimentare, începând din anul 2010, situația economică a S.A. „Apă-Canal Chișinău” s-a stabilizat, întreprinderea înregistrând indicatori financiari pozitivi. În special, profitul **pentru anul 2010** a constituit 68 mil. lei, inclusiv **60 mil. lei din activitatea operațională**, iar **pentru anul 2011** – 72 mil. lei, inclusiv **49,5 mil. lei din activitatea operațională**.

Totuși, profiturile înregistrate, care în condiții ordinare urmau să fie utilizate pentru investiții, nu au fost încasate și nu pot fi utilizate.

Astfel, în anul 2010 – 56 mil. lei, iar în anul 2011 – 50,7 mil. lei reprezintă servicii de alimentare cu apă și de canalizare, prestate de facto populației, înregistrate de contoarele de la branșamentele blocurilor de locuințe, dar care nu au fost înregistrate de contoarele individuale și nu au fost repartizate consumatorii finali. Aceste creanțe rămân în continuare expuse Întreprinderilor Municipale de Gestionare a Fondului de Locuințe și, unei părți din Asociațiile Proprietarilor de Locuințe Privatizate, care nu dispun de surse pentru achitarea acestora.

Prin urmare, dacă vom lua în considerare doar veniturile exigibile, în anul 2010 S.A. „Apă-Canal Chișinău” a înregistrat un profit de doar 12 mil. lei din activitatea operațională, iar în anul 2011, din contra, pierderi financiare de 1,2 mil. lei.

Profitul din activitățile non-operaționale, în cea mai mare parte, nu are la bază venituri ca încasări bănești, și se referă la:

- activele primite cu titlu gratuit: 7,2 mil. lei în anul 2010 și 18,4 mil. lei în anul 2011;
- diferențele de curs valutar: 1 mil. lei în anul 2010 și 2,8 mil. lei în anul 2011;
- din operațiuni de reevaluare și casare a activelor pe termen lung: în anul 2010 – pierderi de 0,1 mil. lei, iar în anul 2011 – un profit de 1,8 mil. lei.

Respectiv, deși cheltuielile operaționale sunt acoperite, planurile investiționale sunt realizate doar parțial, având ca sursă de finanțare o parte a uzurii fondurilor fixe, inclusă în tarifele de operare, precum și creditele contractate de la băncile comerciale.

Problema diferenței de contoare a fost soluționată parțial, urmare a punerii în aplicare, începând din luna noiembrie 2011, a prevederilor **Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din municipiul Chișinău**, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 5/4 din 25.03.2008.

Conform acestuia, dar și în condițiile HG 191/2002 *Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă*, în cazul contoarelor pentru care nu se respectă cerințele de verificare metrologică, instalate cu încălcarea cerințelor tehnice stabilite de către producător, deteriorate sau care nu sunt sigilate, gestionarii fondului locativ pot să expună spre plată volumul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare egal cu norma de consum sau să repartizeze o parte din diferența de contoare, în limita normelor de consum pe o persoană.

Totuși, diferența de contoare continuă să existe și, împreună cu acestea vor exista și creanțele inexigibile, atât timp, cât nu vor exista prevederi legale inovaționale privind contorul din apartament ca contor repartitor, și nu unul de facturare finală.

Având în vedere cele menționate, în anul 2012 se așteaptă reducerea creanțelor inexigibile din diferența de contoare, însă, doar cu circa 50%. Dacă în anii precedenți volumul apei diferență de contoare constituia cel puțin 6 mil. m³ anual, care generau creanțe inexigibile în sumă de 56 mil. lei, la tariful pentru populației de 9,19 lei/2m³, aprobat în luna octombrie 2009, atunci, în anul 2012 se așteaptă reducerea acestuia până la 2,8 mil. m³ și, respectiv, a creanțelor, până la 26 mil. lei.

O altă soluție de reducere a diferenței de contoare, utilizată cu începere din iunie 2008, este inventarierea contoarelor. În anii 2009-2011 a fost inspectată starea a peste 155 mii contoare în cadrul a 66,5 mii vizități a apartamentelor, inclusiv vizite repetate. În cazul a 77% din contoarele examinate s-a constatat existența diverselor abateri de la normele de instalare și exploatare.

Însă, și mai grav, aceleași încălcări sunt constatate și la vizetele repetate, deși la depistarea neregulilor sunt emise prescripțiile de rigoare, iar proprietarii apartamentelor sunt avertizați. Majoritatea consumatorilor care comit încălcări, nu sunt persoane din categoria socialmente-vulnerabile sau în etate. Mai mult ca atât, o bună parte din ei

activează în sectorul public, ONG-uri, business etc., adică conștientizează efectele economice ale faptelor lor pentru alți consumatori și pentru furnizorul de apă.

Începând din anul 2000 și până la 01.01.2012, creanțele inexigibile acumulate, care se referă la serviciile diferență de contoare, însumează 345 mil. lei, din care 82,3 mil. lei – pentru apă pentru încălzire și serviciile de canalizare a acesteia.

Pentru moment, nu există speranțe privind recuperarea creanțelor pentru serviciile diferență de contoare. Iar, dacă pe parcursul anului 2012 problema nu va fi soluționată de deplin, acestea se vor majora până la finele anului, la 371 mil. lei.

Alți factorii care au determinat **scăderea veniturilor, creșterea cheltuielilor operaționale și lipsa mijloacelor în scopuri investiționale:**

a) **Scăderea volumelor în ansamblu cu 5,7 mil. m³ sau 11,2% comparativ cu columele incluse în tarifele la serviciile prestate**, au condus la scăderea încasărilor cu **69,4 mil. lei** față de necesarul preconizat în tarife.

b) **Majorarea tarifului la energia electrică** cu 21%, de la 1,10 lei/kWh, inclus în tariful la apă și serviciile de canalizare, până la 1,34 lei/kWh în anul 2011, a condus la **creșterea cu 16,3 mil. lei a cheltuielilor** respective, le fel, fără acoperire tarifară.

c) **Creșterea în anul 2011 cu circa 8 mil. lei**, până la 27,8 mil. lei, **a obligațiilor privind TVA**, comparativ cu nivelul acestora de până la ajustarea în anul 2009 a tarifelor, având în vedere prevederile legislației fiscale, care nu permite deducerea tuturor sumelor TVA achitate furnizorilor la efectuarea achizițiilor.

În cadrul activităților de alimentare cu apă și de canalizare, **cheltuielile pentru reparația fondurilor fixe** au constituit **47,2 mil. lei în anul 2010 și 57,7 mil. lei în anul 2011**, din care **35,7 mil. lei în anul 2010 și 42,1 mil. lei în anul 2011** pentru **reparația rețelelor** de apă și de canalizare.

Pentru comparație, **în tariful în vigoare la serviciile de alimentare cu apă și de canalizare**, cheltuielile preconizate pentru **reparația fondurilor fixe** în ansamblu constituie **63,6 mil. lei**, din care pentru reparația **rețelelor** de apă și de canalizare – **48,4 mil. lei**. Aceste sume prezintă doar minimul prevăzut de către ANRE în tarifele de operare, necesarul fiind cu mult mai mare.

Minimizarea cheltuielilor efective pentru reparații, față de cele preconizate în tarife, constituie rezultatul constrângerilor de ordin financiar și, drept urmare, o reducere considerabilă a fiabilității sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare.

O mare parte din lucrările la rețelele de apă le-au constituit cele operative, de înlăturare în termene reduse a scurgerilor, inclusiv prin aplicarea metodei de montare a așa-ziselor „cepuri”, întru urgentarea reluării alimentării cu apă a sectoarelor avariate, pentru a nu provoca nemulțumirea populației.

Valoarea lucrărilor de reparație capitală la rețelele de apă și de canalizare a constituit 15,7 mil. lei, iar lungimile rețelelor reparate capital au constituit 11,5 km – de apă și 1 km – de canalizare.

Valoarea totală a investițiilor realizate din sursele proprii ale întreprinderii au constituit 22,7 mil. lei, inclusiv 15 mil. lei la rețelele de apă și de canalizare. Respectiv,

lungimea rețelelor reabilitate sau nou-construite a constituit 17,9 km – de apă și 0,85 km – de canalizare.

O parte din lucrările de reparație și înlocuire a rețelele uzate de apă și de canalizare au fost realizate pentru a asigura o eficiență maximală a *Programului edilitar de reparație a străzilor din mun. Chișinău*, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 7/12 din 28.06.2010. În special, au fost reparate sau reabilitate rețelele de apă și de canalizare care sunt pozate pe sub intersecțiile din bul. Grigore Vieru, str. Vasile Lupu, str. Mitropolit Petru Movilă, șos. Hîncești, str. Mihai Eminescu, str. Muncești, str. Calea Ieșilor, str. Burebista.

Pe de altă parte, în contextul deciziei CMC nr. 10/5 din 05.08.2010 *Cu privire la participarea Primăriei mun. Chișinău la Programul de finanțare pe bază de credit oferit de către IFC (International Finance Corporation)*, în anul 2011 au fost realizate lucrări, pe cheltuiala Primăriei Chișinău, în valoare de 24 mil. lei. Valoarea totală a surselor creditare atrase constituie 87 mil. lei. Respectiv, mai urmează să fie valorificate surse în valoare de 63 mil. lei.

În același timp, subdiviziunile CMC au transmis la balanța întreprinderii, cu titlu gratuit, fonduri fixe noi, în special rețele de apă și de canalizare construite de către agenți economici și populație, în valoare de 22 mil. lei. Conform deciziilor CMC, transmiterea gratuită a fondurilor fixe trebuie să fie urmată de majorarea capitalului social al întreprinderii, cotă 100/100% a CMC.

În condițiile în care o parte însemnată a serviciilor prestate nu sunt achitate de către consumatori, iar la începutul anului 2011 datoriile față de băncile comerciale pentru creditele contractate anterior constituiau 98 mil. lei, **întreprinderea a fost impusă să contracteze credite în sumă de 60 mil. lei**, însă, concomitent, a rambursat credite în sumă de 75 mil. lei și a finalizat anul cu o datorie 82,8 mil. lei.

În același timp, S.A. „Apă-Canal Chișinău” este un contribuabil important pentru bugetul local, virând sistematic sume considerabile în calitate de taxă pentru apă. După 01.01.2008, în bugetele locale au fost transferate 50 mil. lei taxă pentru apă, câte 13 mil. lei, 12,6 mil. lei, 13,1 mil. lei și, respectiv, 11,3 mil. lei în anii 2008-2011.

Cu toate acestea, Executivul întreprinderii a reușit să mențină fiabilitatea și stabilitatea întreprinderii, într-o perioadă dificilă sub aspect financiar, reușind să obțină unele performanțe.

La capitolul **pierderi tehnologice de apă la rețele** nu a fost admisă depășirea nivelului normativ de 33 mil. m³, scurgerile constituind, realmente, doar **28,3 mil. m³** fapt ce a adus economii de circa 4 mil. lei. Sub un alt aspect, pierderile tehnologice specifice de apă constituie **1,9 m³/km pe oră**, cu mult sub nivelul din anii 1997-1998, perioadă în care a demara programul de investiții finanțat din creditul BERD, când pierderile depășeau 4 m³/km pe oră.

Nivelul achitărilor pentru consumul de apă și pentru serviciile de canalizare a depășit 96%, deși datoria instituțiilor bugetare s-a majorat pe parcursul anului 2011 cu 10,5 mil. lei. Dacă aceasta ar fi fost achitată fără întârzieri, nivelul achitărilor ar fi constituit 98,6%.

A continuat elaborarea de către Compania franceză SEURECA a Studiului de fezabilitate *Sistemul de apă și de canalizare din Chișinău*, din contul grantului de 3 mil. EUR acordat de structurile financiare ale UE.

Întru asigurarea consumatorilor cu servicii de calitate, dar și pentru a majora atractivitatea investițională a întreprinderii, a fost reconfirmată de către auditorii internaționali menținerea Sistemului de management integrat, în special, a standardelor internaționale ISO 9001:2000 - al calității, ISO 14001:2004 - al mediului, OHSAS 18001:2004 - al sănătății și securității în muncă.

Menținerea standardelor internaționale aplicate la întreprindere, extinderea activității întreprinderii prin regionalizare, pe exemplul com. Stăuceni, rețelele căreia cu fost transferate la balanța S.A. „Apă-Canal Chișinău” în anul 2010, și aplicarea propunerilor tehnice, pe care urmează să le contureze consultanții internaționali, finanțați de către BERD, în cadrul Studiului de fezabilitate, reprezintă vectorul de acțiuni care va deschide mai larg ușile potențialilor investitori.

Tot la acest capitol se înscriu și activitățile inițiate în anii 2008-2011, ce țin de managementul activelor, instruirea unui număr mare de colaboratori ai întreprinderii de către specialiști acreditați în UE, inclusiv cu deplasarea acestora la întreprinderile de profil din Pitești, Constanța, Iași, precum și în alte țări ale UE, implementarea în activitatea transporturilor și mecanismelor din dotare a sistemelor de monitorizare GPS, aprofundarea tehnologiilor de tratare a apei potabile, inclusiv de înlocuire a clorului cu alți dezinfecțanți utilizați pe larg în UE, implementarea programelor informaționale de gestiune a rețelelor apă/canal (GIS), modificarea sistemului hidraulic municipal conform Planului Urbanistic general aprobat etc.

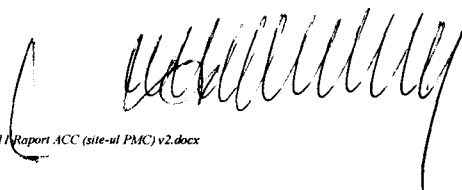
În concluzie menționăm că, în cazul în care, în anul 2012, nu se va soluționa problema diferenței de volume, vor persista condițiile de activitate menționate în anii precedenți. Respectiv, întreprinderea va înregistra un profit de circa 58 mil. lei, din care va urma să fie achitat impozit pe venit în sumă de 7 mil. lei, iar o parte a profitului după impozitare, în sumă de 26 mil. lei, nu va avea acoperire financiară.

4. Obiectivele pentru anul 2012, propuneri de conlucrare cu municipalitatea și de soluționare a problemelor

Denumire	Impactul	Termene
Investiționale, în domeniul activităților de alimentare cu apă și de canalizare		
1. Elaborarea și implementarea proiectelor de modernizare a stațiilor de pompare a apelor uzate Sculeni, Costiujeni, Vieru, cu aplicarea tehnologiilor și utilajelor noi	✓ Eliminarea mirosurilor pestilențiale. ✓ Creșterea fiabilității și reducerea cheltuielilor de exploatare.	2012-2013
2. Realizarea lucrărilor de construcție, reabilitare și reparație capitală a obiectivelor sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv:	✓ Reducerea pierderilor tehnologice de apă și, în lanț, a cheltuielilor. ✓ Extinderea ariei de acoperire cu servicii. ✓ Majorarea calității serviciilor prestate de alimentare cu apă și de canalizare.	
<i>Din sursele autorităților publice locale:</i>		
- Rețelele de apă din str. Ion Creangă		Tr. II 2012
- Instalații de epurare și reconstrucția stațiilor de pompare a canalizării din com. Budești		2012

Denumire	Impactul	Termene
- Construcția rețelelor de canalizare și Stației de pompare din com. Bubuieci		2012
- Construcția apeductului pe str. Dimo, or. Durlăști		2012
- Construcția rețelelor de canalizare din comuna Stăuceni		2012
- Reabilitarea stației de epurare, cu capacitatea 200 m ³ /24 ori din satul Băcioi.		2012
Din alte surse:		
- Lucrări de reabilitare a rețelelor de apeduct și de canalizare din bd. Ștefan cel Mare, str. C. Negruzzi, str. Tighina, str. Alexandru cel Bun, str. 31 August 1989, în contextul reparațiilor planificate a unor străzi inițiate de către Municipality Chișinău		2012
3. Se va solicita Guvernului Republicii Moldova și autorităților publice locale transmiterea în gestiunea ACC a terenurilor gestionate actualmente de Întreprinderea agricolă „Dumbrava”, în scopul inițierii unui proiect de utilizare în agricultură a nămolului produs și deshidratat la Stația de epurare a apelor uzate Chișinău. Concomitent, se va negocia cu autoritățile publice sursa de finanțare a investițiilor respective.	✓ Soluționarea problemei spațiilor de depozitare a nămolului format la epurarea apelor uzate. ✓ Valorificarea rezervelor neutilizate anterior, care se conțin în nămolul format la epurarea apelor uzate.	2012
4. Inițierea unui eventual parteneriat cu o companie locală sau străină, în scopul producerii și valorificării biogazului din nămolul format la epurarea apelor uzate.	✓ Valorificarea rezervelor neutilizate anterior, pe care le oferă nămolul format la epurarea apelor uzate.	2012-2013
Comerciale și tehnologice		
5. Reducerea diferenței de volume între contoarele de la brășamentele blocurilor de locuințe și cele din apartamente, conform unor planuri de acțiuni fundamentate.	✓ Majorarea încasărilor și reducerea imobilizărilor financiare	În permanență
Management și asigurarea calității		
6. Abordarea, în cadrul Adunării generale a acționarilor întreprinderii, a chestiunii privind externalizarea unor activități non-core.	✓ Externalizarea compartimentelor auxiliare, care nu pot concura în partea raportului cost-eficiență cu serviciile care pot fi achiziționate, va reduce cheltuielile întreprinderii și va optimiza structura acestora. ✓ Activitatea de termoficare în municipiul Chișinău trebuie concentrată în gestiunea unui singur operator, fapt care presupune o eficiență mai mare.	Tr. II 2012
7. Organizarea festivităților prilejuite de jubileul de 120 ani de la fondarea întreprinderii, în baza unui program de măsuri.	✓ Promovarea bunei imagini a întreprinderii. ✓ Informarea consumatorilor vizavi de problemele și performanțele activității furnizorului municipal de apă și servicii de canalizare.	Iulie-decembrie 2012
8. Promovarea opiniilor și conceptelor Executivului ACC pentru asigurarea unui impact cu o rezonanță cât mai benefică a raportului final în cadrul Studiului de fezabilitate.	✓ Crearea premiselor pentru finanțarea pe larg a programelor investiționale strategice.	Iulie 2012
9. Negocierea și contractarea granturilor și creditelor de la BERD sau alte organisme financiare internaționale, după finalizarea Studiului de fezabilitate.	✓ Asigurarea realizării unor programe investiționale strategice care vor avea drept scop reducerea cheltuielilor, precum și un impact ecologic și social benefic.	2012-2013

**Director general
al S.A. „Apă-Canal Chișinău”**

Constantin Becciev